

DEN NORSKE KIRKE
Ibestad kirkelige fellesråd

MØTE

Utvalg: Ibestad kirkelige fellesråd

Møtested: Ibestad kirkelige fellesråds lokaler (kompetansesenteret)

Møtedato: 18.01.2023

Møtetid: 09.00-13.00

Oddgrim Innerå, Raymond Johnsen, Tor Meyer, Vibeke Aspdal, Tove H Horsberg, Anne B Tjentland

De valgte medlemmene innkalles med dette til møtet. Dersom noen er forhindret fra å møte, må beskjed gis til kirkeverge snarest slik at varamedlemmer kan innkalles. Innkalling sendes til varamedlemmer til orientering.

SAKSLISTE

SAK 01/23: GODKJENNING AV INNKALLING

Kirkevergens innstilling: Innkalling godkjent

SAK 02/23: GODKJENNING AV SAKSLISTE

Kirkevergens innstilling: Saksliste godkjent

SAK 03/23: REVIDERT TJENESTEYTINGSAVTALE MED TILLEGSPUNKT FRA KOMMUNESTYREVEDTAK 40/22 (partene i avtalen blir enig i at ibestad kommune kan gjennomføre forvaltningsrevisjon av Ibestad kirkelige fellesråd.)

Kirkevergens innstilling: Ibestad kommune har ikke kontrollansvar overfor IKF, og IKF er ikke omfattet av innsynet i selskaper eller kontrollutvalgets oppgaver med eierskapskontroll eller forvaltningsrevisjon, se kommunelov kap.23. kirkevergen anbefaler fellesrådet å be kommunen om å frafalle dette punktet.

SAK 04/23: VALG AV LEDER OG NESTLEDER

Det skal årlig velges leder og nestleder for IKF. Perioden for dette valget er til nytt valg i Desember 2023.

På valg: Oddgrim Innerå **leder**

Tor Meyer **nestleder**

Valgbar: Oddgrim Innerå, Raymond Johnsen, Tor Meyer, Vibeke Aspdal, Tove H Horsberg, og Anne B Tjentland.

Vedtak:

SAK 07/23 MØTEPLAN 2023

Vedtak:

SAK 08/23 EVENTUELT

Hamnvik 10.01.2023

Oddgrim Innerå
Leder

Fellesrådets respons og oppklaringer på kommunestyrets vedtak 40/22

Ved kommunestyrets behandling av utkast til tjenesteytingsavtale ble det etter forslag i møtet vedtatt følgende tilleggspunkt i tillegg til formannskapetets innstilling:

«Partene i avtalen blir enig i at lbestad kommune kan gjennomføre forvaltningsrevisjon av lbestad kirkelige fellesråd».

lbestad kirkelige Fellesråd henstiller til kommunestyret om å frafalle tilleggspunktet
Partene i avtalen blir enig i at lbestad kommune kan gjennomføre forvaltningsrevisjon av lbestad kirkelige fellesråd.

Vi begrunner dette slik:

lbestad kirkelig fellesråd kan ikke se at et slikt punkt har noe å gjøre i en avtale om tjenesteyting, og vil derfor be kommunen om å revurdere dette tilleggspunkt. Vi forstår heller ikke hva som er hensikten fra kommunens side med dette tilleggspunkt, og vil kort begrunne vårt standpunkt:

Bestemmelsen om forvaltningsrevisjon har sin bakgrunn i regelverk om økonomi og tilsyn i kommuner, og skal utføres etter bestemte prosedyrer, hvor kommunens kontrollutvalg har en sentral rolle ved bestilling av oppdrag og oppfølging av rapporter. Det finnes ikke tilsvarende regelverk og bestemmelser for kirkelige fellesråd. Vi er derfor bekymret for at det kan skape uklarhet om ansvarsforhold dersom det etableres en generell ordning hvor kommunen kan gjennomføre forvaltningsrevisjon av lbestad kirkelige fellesråd.

Vi vil i denne sammenheng vise til redegjørelse fra Barne- og Familiedepartementet datert 14.10.22, som slår fast:

https://www.nkrf.no/filarkiv/File/nyheter/2022/BFD_svar-pa-sporsmal-om-kommunens-kontrollmuligheter-overfor-kirkelig-fellesrads-forvaltning-av-kommunale-bevigninger_221014.pdf

Sitat: Kirkelig fellesråd er selvstendig og ikke en del av kommunen. Kontrollutvalget har ikke direkte kontrollansvar eller -virkemidler overfor det kirkelige fellesrådet. Kommunen og kontrollutvalget har ingen relasjon til revisor for det kirkelige fellesrådet. Kirkelig fellesråd er tilskuddsmottaker i relasjon til kommunen og ikke omfattet av innsynet i selskaper eller kontrollutvalgets oppgaver med eierskapskontroll eller forvaltningsrevisjon, se kommuneloven kap. 23. Reglene om forvaltningsrevisjon i kommunal sektor gjelder ikke for Den norske kirke lokalt. Kommunen har som tilskuddsgiver ikke ansvar for økonomiforvaltningen i det kirkelige fellesrådet.

Kommunen har allerede gjennom sin representant i kirkelig fellesråd innsikt i saksframlegg, organisering, møtegjennomføring, budsjett/regnskap og annen styringsinformasjon. I de tilfeller der kommunen tidligere har ønsket mer detaljert informasjon, har dette blitt overlevert kommunen.

Ved behov for ytterligere innsyn og oppfølging, så mener vi at kommunens behov for informasjon om bruk av kommunale tilskuddsmidler best og mest effektivt kan dekkes gjennom etablering av rutiner med rapportering til kommunens administrative ledelse om driften gjennom året og oppfølging av særskilte investeringsprosjektet. Det ligger praktisk til rette for dette når fellesrådets regnskap og lønn fra 2023 blir omfattet av kommunal tjenesteyting.

Vi mener at etablering av slike rutiner i samarbeid med kommunedirektør vil gi kommunen et godt grunnlag til å få tidsriktig informasjon om fellesrådets drift gjennom året, og gi et godt grunnlag for å vurdere om tilskuddsmidler er brukt i tråd med forutsetningene.

Vi håper denne tilbakemelding gir grunnlag for kommunen til å frafalle tilleggspunktet som ble vedtatt i kommunestyret i desember-møtet.

Kommentarer til de punkt kommunedirektøren har fått i oppdrag å bringe klarhet i:

Merforbruk over år 705.000 kr.

Denne saken har vært løftet fram av Fellesrådet ved flere anledninger, senest i vedtak i 11/21 og i vedtak 10/22, samt i samtaler mellom settekirkeverge Oddleif Haagensen, tidl seniorrådgiver i KA Trygve Nedland og kommunedirektør Hildegunn Thode Dalsnes høsten 2022.

Et notat ang merforbruket ble behandlet av Fellesrådet i møte 05.12.22 og oversendt kommunedirektør i mail 06.12.2022. Notatet var utformet av Trygve Nedland.

I notatet fra Trygve Nedland står følgende om merforbruket:

• **Akkumulert merforbruk**

Akkumulerte merforbruk drift har oppstått i perioden 2019 – 2021:

2019: Merforbruk kr 71 756

2020 Merforbruk kr 258 532

2021 Merforbruk kr 330 627

Akkumulert kr 660 415

Akkumulert udekket i investeringsregnskapet siden 2018:

Akkumulert kr 44 992

Bestemmelsene om inndekning av merforbruk tilsier at kr 375 000 må inndekkes i 2022-regnskapet, mens merforbruket fra 2021 kan utsettes til 2023-regnskapet

Jeg har ikke gjennomført noen detaljert analyse og vurdering av årsak til merforbruk. Men et overblikk over utvikling av kommunale driftstilskudd de siste 10 årene viser at kommunens tilskudd har hatt en gradvis beløpsmessig nedgang. I 2012 var driftstilskuddet kr 2 158 000 mens det i 2021 var på kr 1 900 000. Dette er betydelig reell nedgang. Fellesrådet har i samme periode redusert bemanning, men har ikke i tilstrekkelig grad vært i stand til å tilpasse driften til den reduserte rammen som kommunens driftstilskudd setter. De første årene i 10 års perioden har man brukt av disposisjonsfond for å få budsjett og regnskap i balanse, og når dette er oppbrukt har det siden 2019 blitt merforbruk.

I en kort redegjørelse til den kommunale representanten i Fellesrådet svarer settekirkeverge Oddleif Haagensen i mail 07.12.22 følgende på spørsmål tilknyttet merforbruket:

Dette er en egen sak som gjelder opprydding i det som har skjedd i regnskapene fram til og med 2021. De kommunale tilskuddene har over år vært redusert. Dette har skjedd uten at det har vært en god dialog for å avklare konsekvensene av mulige tiltak som da måtte iverksettes.

I begynnelsen hadde en (dvs Fellesrådet) reserver som kunne benyttes for å utjevne misforholdet, men når disse reservene var blitt brukt opp, så framkommer misforholdet mellom inntekter og utgifter som merforbruk i regnskapene. I framstillingen startet dette i 2019 og har fortsatt i 2020 og 2021. Ideelt sett skulle en iverksatt tiltak for å trekke ned utgiftene tilsvarende reduksjonen i budsjettrammen.

Oppsummerende om lbestad kirkelige Fellesråds merforbruk kan man da si:

1. lbestad kirkelige Fellesråd har påpekt overfor kommunen akkumulert merforbruk i både 2019, 2020, 2021, og bedt om inndekning av dette.

2. Driften har ikke vært redusert i tråd med tilskuddets størrelse disse årene. Begrunnelsen for at fellesrådet ikke har villet ta ned driften framkommer i Fellesrådets vedtak sak 10/22:

1. Fellesrådet kan ikke vedta et budsjett i balanse med utgangspunkt i kommunens tildeling for 2022. Dette vil ramme virksomheten tilknyttet Ibestad kirkelige fellesråd på en måte som er i strid med gjeldende forordning og intensjon i Lov om tros- og livssynssamfunn. Fellesrådet ber derfor om et møte med kommunedirektør og formannskap for å få en felles forståelse av trossamfunnslovens §14, og at kommunen finansierer Den norske kirke på Ibestad etter lovens intensjon.

2. Ibestad kirkelige Fellesråd søker kommunen om dekning av merforbruket for 2019, 2020 og 2021, da det skyldes at kommunen ikke har overholdt finansieringsplikten sin overfor Fellesrådet over flere år.

Ytterligere bevilgninger for 2023.

Budsjett for 2023 viser at det ikke er mulig å opprettholde dagens kirkelige virksomhet med et tilskudd fra kommunen på kr 1 700 000, selv med de reduksjoner Fellesrådet allerede har gjennomført gjennom å redusere 30% stilling innen kirkegårdsdrift, og ved å sette kontorstillingen vakant fra 1. februar 2023 og ut året.

For 2022 og budsjett 2023 er det brukt totalt kr 168 120 fra Premie/pensjonsfond KLP til inndekning av pensjonsutgifter. Dette mener fellesrådet ikke er bærekraftig på sikt.

Revisjon av regnskap for 2022 skal foreligge etter 20.januar. Revisjonen vil vise hva som er den reelle økonomisk status for Fellesrådet ved inngang til 2023

Settekirkeverge har anmodet om kr 300 000 i økning på tilskuddet, slik at totalt tilskudd fra kommunen for 2023 utgjør 2,0 mill.

Konsekvensene av at det eventuelt ikke bevilges ytterligere 300 000 er en betydelig reduksjon i virksomhet, jf Fellesrådets notat av 06.12.22.

- **Prioritering mellom inndekking av underskudd og ytterligere bevilgninger**

I prioritering mellom ytterligere bevilgning på kr 300 000 og inndekking av merforbruk ser Fellesrådet det som mest formålstjenlig at tilskuddsrammen økes for 2023, og at Fellesrådet og kommunen i dialog finner løsning på inndekning av merforbruket.

Hvilke skal kommunen forholde seg til i kirken pr. d.d. fellesråd/bispedømmeråd, kirkeverge/settekirkeverge.

Her er det gitt ulike signaler til Fellesrådet fra stiftsdirektør.

Første signal i mail fra stiftsdirektør datert 25.11.22

Når følgende to punkter er oppfylt.

1. Bevilgningen på kr.588.000 som dekker driftskostnader for resten 2022. Det er på plass.
2. Budsjettet blir vedtatt 8.12. Når det siste punktet er på plass vil Nord-Hålogaland overlate ansvaret tilbake til Ibestad kirkelige fellesråd fullt og helt.

Nytt signal i Mail fra stiftsdirektør 04.01.23
Til Ibestad kirkelige fellesråd,

Etter nærmere vurdering vil Nord-Hålogaland bispedømmeråd beholde ansvaret for lbestad kirkelige fellesråds økonomiforvaltning også etter at budsjettet for 2023 er vedtatt og ny tjenesteytingsavtale er på plass. Dette for å sikre at lbestad kirkelige fellesråd styrer etter det vedtatte budsjetttrammer gjennom 2023.

Fellesrådet trenger en utdyping av hva dette konkret innebærer.

DET KONGELIGE BARNE-
OG FAMILIEDEPARTEMENT

Vikus - Viken Kontrollutvalgssekretariat IKS
v/ Pål Ringnes

Deres ref

Vår ref

Dato

22/485-4

14. oktober 2022

Svar på spørsmål om kommunens kontrollmuligheter overfor kirkelig fellesråds forvaltning av kommunale bevilgninger

Vi viser til brev 4. februar 2022 med spørsmål om kontrollutvalgets rolle ovenfor det kirkelige fellesrådet. Dette svarbrevet er utformet i samråd med Kommunal- og distriktsdepartementet. Vi beklager at vi ikke har svart tidligere.

I brevet hit ble det stilt konkrete spørsmål:

1. Kan kommunen be om innsyn i Kirkelig fellesråd vedrørende forvaltningen av kommunale bevilgninger?
2. Kan kommunen be om at Kirkelig fellesråd sin revisor utarbeider en rapport for de spørsmål som angår den kommunale finansieringen?
3. Kan kommunens kontrollutvalg foreta undersøkelser overfor kirkelig fellesråd? Hvis ja, hvilke undersøkelser kan gjøres? En forvaltningsrevisjon av fellesrådet som sådan eller må en eventuell undersøkelse knytte seg til de gjeldende økonomibestemmelser etter trossamfunnsloven?
4. Kan kommunen betinge seg innsyn i fellesrådets virksomhet når det gjelder bruken av kommunale bevilgninger?
5. Er det andre måter for kommunen å kunne kontrollere bruken av midler i Kirkelig fellesråd?

Vi velger å disponere vårt svar annerledes, men tar sikte på å dekke spørsmålene.

Postadresse
Postboks 8036 Dep
0030 Oslo
postmottak@bfd.dep.no

Kontoradresse
Akersgt. 59
www.bfd.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org.nr.
972 417 793

Avdeling
Forbruker-, tros- og
livssynsavdelingen

Saksbehandler
Martin Hill
Oppegaard
22 24 80 04

Relasjonen mellom kommunen og Den norske kirke lokalt går langt tilbake i tid. Trossamfunnsloven videreførte finansieringsansvaret som fulgte av kirkeloven, se vår orientering 3. desember 2020. Kommunenes plikt til å gi tilskudd til Den norske kirke lokalt framgår nå av trossamfunnsloven § 14 andre ledd. Det kirkelige fellesrådet er etter kirkeordningen det kirkelige organet som kommunen forholder seg til, og kirkeordningen gir kommunen anledning til å velge en representant til fellesrådet. Hvordan dialogen mellom kommunen og det kirkelige fellesrådet finner sted, er ikke nærmere regulert. Etter trossamfunnsloven skal Den norske kirke lokalt fremme et budsjettforslag for kommunen.

Vi viser til at kommunens egenkontroll består av to søyler. Den ene søylen er administrasjonen ved kommunedirektørens kontroll, altså internkontrollen. Den andre søylen er den folkevalgte kontrollen, som skjer gjennom kontrollutvalget og en uavhengig revisjon. Administrasjonen og kontrollutvalget har ulike kontrolloppgaver. Kommunedirektøren og administrasjonen har ansvar for å følge opp at tilskudd tildeles og benyttes i samsvar med lov, tilsagn, vilkår, osv. Kontrollutvalget og revisjonen kan gjennom konkrete kontroller også ha en rolle i å kontrollere kommunens tilskuddsforvaltning til fellesrådene, men kontrollutvalg og revisjon vil ikke ha ansvar for den løpende oppfølgingen.

Kommunens informasjonsbehov om bruken av tilskuddet etter trossamfunnsloven §14 andre ledd, vil etter vårt syn normalt kunne møtes fullt ut gjennom årsregnskap, årsberetning og revisjonsberetning fra det kirkelige fellesrådet, og disse bør oversendes til administrasjonen i kommunen når de foreligger. Dersom kommunen gir øremerkete tilskudd til fellesrådet eller setter bestemte forutsetninger for bruken av det generelle tilskuddet, f.eks. ved større investeringsprosjekter, antar vi at praksis er at kommunen stiller krav om rapportering i form av særskilt dokumentasjon fra fellesrådet på hvordan tilskuddet er brukt (som ev. kan forutsettes bekreftet av fellesrådets revisor). Å stille krav om rapportering eller dokumentasjon som en forutsetning for tilskudd, er noe annet enn å ha innsynsrett. Vi antar at administrasjonen i kommunen normalt vil komme meget langt med å be om informasjon i form av dokumentasjon eller redegjørelser for hva tilskuddsmidlene er brukt til.

Kirkelig fellesråd er selvstendig og ikke en del av kommunen. Kontrollutvalget har ikke direkte kontrollansvar eller -virkemidler overfor det kirkelige fellesrådet. Kommunen og kontrollutvalget har ingen relasjon til revisor for det kirkelige fellesrådet. Kirkelig fellesråd er tilskuddsmottaker i relasjon til kommunen og ikke omfattet av innsynet i selskaper eller kontrollutvalgets oppgaver med eierskapskontroll eller forvaltningsrevisjon, se kommuneloven kap. 23. Reglene om forvaltningsrevisjon i kommunal sektor gjelder ikke for Den norske kirke lokalt. Kommunen har som tilskuddsgiver ikke ansvar for økonomiforvaltningen i det kirkelige fellesrådet.

Vårt departement har gitt en egen forskrift om økonomiforvaltningen i sokn i Den norske kirke som krever at regnskapene føres etter kommunale regnskapsprinsipper. Forskriften ligger tett opp til kommunale økonomiregler, hvilket bør bidra til at kirkelige budsjetter og regnskaper er egnede utgangspunkter for dialogen mellom kommunen og det kirkelige fellesrådet.

Med hilsen

Irene Tvedt Wangen (e.f.)
fung. avdelingsdirektør

Martin Hill Oppegaard
utredningsleder

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Kopi

KA - Arbeidsgiverorganisasjon for kirkelige virksomheter
Kommunal- og distriktsdepartementet
Norges Kommunerevisorforbund (NKRF)